

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ข้อมูลประชากรที่เป็นพื้นที่ศึกษาวิจัย คือหมู่บ้านในตำบลหนองป่าครั่งประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองอิน หมู่ 1 บ้านบวกรกน้อย หมู่ 2 บ้านบวกรกน้อยหมู่ 3 บ้านหนองป่าครั่ง หมู่ 4 บ้านแม่ดาวเหนือ หมู่ 5 บ้านบวกรกใหม่ หมู่ 6 และ บ้านบวกรกน้อยริมควา หมู่ 7

2) กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนครัวเรือนจากความสมัครใจ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) บ้านบวกรกใหม่ หมู่ 6 รวมทั้งสิ้น 25 ครัวเรือน เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่มีความหนาแน่นของประชากรสูง ประชากรมีความสามัคคีโดยมีการรวมตัวกันกลุ่มอาชีพหลายกลุ่ม ได้แก่

2.1) ตัวแทนครัวเรือนบ้านบวกรกใหม่

2.2) ตัวแทนครัวเรือนที่เป็นผู้นำชุมชนและตัวแทนองค์กรชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนส่วนราชการในตำบลหนองป่าครั่ง

วิธีการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการดังนี้

1.1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) เป็นวิธีการหนึ่งในการศึกษาวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลบางอย่างที่ไม่สามารถเก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ทั่วไป เพราะข้อมูลบางอย่างเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างมาก เป็นการสัมภาษณ์เจาะลึกกับชุมชนและกลุ่มแกนนำ

ในชุมชนและหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินและปัญหาอุปสรรคในการบันทึกบัญชีครัวเรือนในอดีต รวมทั้งแนวทางการจัดการการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้และการออมในปัจจุบันของครัวเรือน และวิธีการจัดการหนี้สินเชิงบูรณาการผ่านองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาหนี้สิน รวมทั้งปัจจัยที่ชุมชนไม่ให้ความสำคัญกับการทำบัญชีครัวเรือน

1.2) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) และเวทีเสวนา แบบสนทนากลุ่มย่อยใช้วิธีการตั้งประเด็น โดยกำหนดโครงสร้าง แบบสอบถามแบบกว้าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการพูดคุยแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นถึงแนวทางการพัฒนาระบบการบันทึกบัญชีครัวเรือนและวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบันทึกบัญชีครัวเรือน รวมทั้งกระบวนการจัดการการเงินในครัวเรือนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้และการออม รวมทั้งแนวทางในการจัดการกับปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมถึงผลที่คาดว่าจะได้ในอนาคต

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพทำโดยการรวบรวมข้อมูลสภาพการเงินภายในครัวเรือนชุมชนตำบลหนองป่าครั่ง ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์รายรับรายจ่ายผ่านระบบบัญชีครัวเรือนภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาระบบการจัดทำบัญชีครัวเรือนที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของชุมชน ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบันทึกบัญชีครัวเรือน เพื่อนำไปสู่กระบวนการจัดการการเงินในครัวเรือนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนตำบลหนองป่าครั่ง รวมทั้งเปรียบเทียบผลการศึกษาที่ได้กับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการวิเคราะห์หาความสอดคล้องและความแตกต่างของผลการวิจัยกับข้อมูลจากวรรณกรรมเหล่านั้น พร้อมทั้งเสนอแนวทางพัฒนากลไกการพัฒนากระบวนการจัดการการเงินในครัวเรือนที่มีประสิทธิภาพ ชุมชนมีการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1) ขอบเขตด้านพื้นที่

ทำการศึกษาชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

3.2) ขอบเขตด้านประชากร

- กลุ่มตัวอย่างตัวแทนครัวเรือน จากบ้านบวกรกใหม่ หมู่ 6 ตำบลหนองป่าครั่ง
- กลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชนและตัวแทนองค์กรชุมชน

3.3) ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งขอบเขตการวิจัย ดังนี้

- 1) การศึกษาสภาพการเงินภายในครัวเรือนชุมชนตำบลหนองป่าครั่ง โดยการวิเคราะห์ สัจเคราะห์รายรับรายจ่ายผ่านระบบบัญชีครัวเรือน
- 2) การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยสู่ความสำเร็จของระบบบัญชีครัวเรือนชุมชนตำบลหนองป่าครั่งในปัจจุบัน ภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชน
- 3) การหาแนวทางแก้ไขปัญหาระบบบัญชีครัวเรือนที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน โดยใช้วงจร P-D-C-A ภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชน
- 4) การวิเคราะห์ สัจเคราะห์สภาพการเงินภายในครัวเรือนชุมชนตำบลหนองป่าครั่ง ผ่านระบบบัญชีครัวเรือน เพื่อนำเสนอแนวทางในการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ครัวเรือน ภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชน

โดยสามารถสรุปเป็นแผนภูมิการวิจัยได้ดังนี้

แผนภูมิการวิจัย

